

Voor Zorg & Consument:

Handen wassen of desinfecteren?

Op dit moment laait de discussie omtrent handhygiëne flink op. Door de uitbraak van het SARS-CoV-2-virus zijn consumenten en medewerkers binnen én buiten de zorg meer aandacht gaan besteden aan handhygiëne. De juiste handhygiëne, passend bij de toepassing en het werkgebied, is van groot belang. Via handen kunnen virussen zoals SARS-CoV-2-virus zich verspreiden. Veel mensen zitten (ongemerkt) vaak met hun handen aan hun neus of mond. Eén van de belangrijke adviezen om de verspreiding van een virus te voorkomen is om de hygiënerichtlijnen te volgen.

HARTMANN is producent en leverancier van de welbekende Sterillium®-range en richt zich sinds jaar en dag op de zorg in de breedste zin van het woord. Wij adviseren onze klanten graag over de juiste handhygiëne voor verschillende toepassingen.

Graag zetten wij de belangrijkste verschillen tussen **handen wassen** en **handdesinfectie** voor u op een rij.

Handreiniging/handen wassen:

- De transiënte flora (vervuiling van buitenaf) die op de handen aanwezig is, wordt losgeweekt en weggespoeld
- De lipidelaag (natuurlijke vetlaag) lost op / wordt losgeweekt en spoelt weg
- Niet pH-neutrale zeep beïnvloedt de huid
- Vaak wassen leidt tot uitdroging en huidirritaties
- Altijd een wasbak en water nodig

Handen desinfecteren/handdesinfectie:

- Doodt binnen korte tijd transiënte flora (vervuiling van buitenaf) en residente flora (vervuiling van binnenuit) die op de handen aanwezig is.
- De lipidelaag blijft intact
- Alcohol beïnvloedt de huid niet
- Kan worden gebruikt zonder wasbak of water

Verschil aan MO (micro-organismen) die achterblijven op de huid:

Vuile handen

Wassen

Desinfecteren

Handdesinfectie binnen de ZORG heeft de voorkeur boven handen wassen

Volgens de richtlijnen van het RIVM wordt zowel voor patiënten/cliënten als voor zorgprofessionals de voorkeur gegeven aan **handen desinfecteren** versus **handen wassen**. Het is van belang de juiste methoden toe te passen en de juiste desinfectieproducten te gebruiken in functie van het gewenste resultaat en dus in functie van welke micro-organismen een risico vormen. De producten moeten geregistreerd staan bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) of kunnen als geneesmiddel geregistreerd zijn.

Eén van de meest voorkomende manieren waarop micro-organismen worden verspreid is via de handen. Er zijn twee manieren waarop u handhygiëne kunt toepassen: de handen wassen met water en zeep of de handen desinfecteren met een handdesinfectiemiddel.

Indicaties handhygiëne

Vijf momenten van handhygiëne in de gezondheidszorg, uit de WHO-richtlijn:

1. Vóór handcontact met de patiënt/cliënt of naaste
2. Vóór schone/aseptische handelingen
3. Na mogelijke blootstelling aan lichaamsvloeistoffen van de patiënt
4. Na handcontact met de patiënt/cliënt of naaste
5. Na handcontact met de omgeving van de patiënt

Wanneer de handen **niet zichtbaar** vuil zijn, kan worden gekozen tussen handreiniging of handdesinfectie. **Desinfectie van niet-zichtbaar** verontreinigde handen heeft de **voorkeur** boven **reiniging**; het heeft vaak een grotere kiemreductie.

Alleen op de **volgende momenten** dient een **zorgmedewerker** de handen te wassen met water en zeep in plaats van desinfecteren:

- Bij zichtbare verontreiniging
- Bij Clostridium Difficile
- Na toiletgebruik
- Voor het eten

Aandachtspunten:

- Gebruik lauwwarm water
- Kies voor een milde pH-neutrale zeep
- Zeep zorgvuldig afspoelen en de handen goed afdrogen

Handen wassen heeft voor consumenten de voorkeur boven handdesinfectie

Volgens de RIVM-richtlijnen dienen consumenten in elk geval op de volgende momenten hun handen te wassen. <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/hygiene>

- Nadat je een activiteit buitenshuis hebt gedaan (zoals boodschappen doen of buiten spelen)
- Vóór het eten klaarmaken
- Vóór het eten
- Na het toiletbezoek
- Na contact met dieren
- Bij het verzorgen van een zieke

Voor de consument water en zeep of handdesinfectie?

Het RIVM adviseert de **consumenten** nadrukkelijk dat reinigen met *water* en *zeep* de voorkeur heeft boven *handdesinfectie*. Zoals hierboven te lezen is, gelden binnen de **zorg** andere richtlijnen.

De consument maakt zijn/haar handen het beste schoon met water en zeep. Op deze manier kunnen zij het beste ziekteverwekkers verwijderen, ook van vieze of plakkerige handen. Handalcohol of -gel werkt *minder goed* bij vieze of plakkerige handen. Gebruik handdesinfectieproducten alleen wanneer er voor een langere tijd geen plek is om je handen met water en zeep te wassen. In andere gevallen is het voldoende als je ervoor zorgt dat je niet met je handen in het gezicht komt en als je bij thuiskomst meteen goed je handen met water en zeep wast. Het is belangrijk dat je een desinfecterende handgel alleen gebruikt als dit echt nodig is. <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/hygiene>

Conclusie

Handen wassen of desinfecteren?

Voor de **consument** geldt dat reinigen met *water* en *zeep* de voorkeur heeft boven *handdesinfectie*. Maar maak wel gebruik van handdesinfectieproducten wanneer er voor een langere tijd geen plek is om je handen met water en zeep te wassen.

Voor de **zorg** geldt dat **desinfectie van niet-zichtbaar** verontreinigde handen de **voorkeur** heeft boven **wassen met water en zeep**. Wanneer de handen zichtbaar vuil zijn, moeten deze altijd gereinigd worden met water en vloeibare zeep en vervolgens gedroogd worden met een wegwerpdoekje. Wanneer de handen niet zichtbaar vuil zijn, gebruikt men een handdesinfectieproduct.

Bron:

<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/hygiene>

<https://ici.rivm.nl/richtlijnen/reiniging-desinfectie-en-sterilisatie-de-openbare-gezondheidszorg>